dosar nr.1-25100824-05-21rji-06082025 Judecătoria Cahul, judecător L.Turculeț

D E C I Z I E

23 ianuarie 2026 mun.Cahul

Completul de judecată al Curţii de Apel Sud sediul Cahul
în componenţa:
preşedintele completului Vitalie Movilă
judecătorii Inga Gorlenco, Evgheni Bancov

a judecat în ședință fără prezența părților recursul declarat de condamnatul Gaidarji Dmitri împotriva încheierii judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 16 iulie 2025, în cauza penală la cererea condamnatului Gaidarji Dmitri, privind înlocuirea detențiunii pe viață cu o pedeapsă mai blândă

C O N S T A T Ă:

La 15 iulie 2025 condamnatul Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Cahul cererea privind înlocuirea detențiunii pe viață cu închisoare pe un termen de 15-20 ani.

În motivarea cererii condamnatul a indicat că, prin decizia Curții de Apel Cahul din 03.07.2019 a fost condamnat în baza art.145 alin.(2) Cod penal la pedeapsa cu detențiune pe viață. În practica Curții Europeană a Drepturilor Omului aplicarea unei pedepse maxime se consideră ca o încălcare a art.3 CEDO. La fel, CEDO menționează că aplicarea pedepsei detențiunii pe viață trebuie să fie reexaminată pe parcursul executării pedepsei. Consideră că în R.Moldova mecanismul de reexaminare a pedepsei sub formă de detențiune pe viață nu lucrează, organele de executare nu petrec careva evenimente legate de cerințele art.3 CEDO întru posibilitatea aplicării unei pedepsei mai blînde. Or, legiuitorul nu a ore văzut asemenea mecanism, or instanțele de judecată nu cunosc cum să aplice legislația în astfel de situații. Pentru examinare obiectivă a cererii este necesar de a solicita de la Penitenciarul nr.5-Cahul raportul de evaluare în privința lui (caracteristica), de a efectua expertiza la Centrul de medicină legală referitor la gravitatea pericolului și posibilitatea aplicării pedepsei mai blânde. Remarcă că, prevederile art.91-92 și 107 Cod penal nu se aplică în practică față de persoanele condamnate la detențiunea pe viață. Solicită desemnarea avocatului din oficiu pentru apărarea drepturilor lui, contestarea hotărârilor, în caz de necesitate depunerea cererii la CEDO. A atrage în proces în calitate de participanți: avocatul poporului, președintele comisiei juridice, avocatul parlamentului, ministrul justiției, procurorul general, reprezentanții CEDO în RM, comisia consiliului de prevenire a torturii.

Prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 16 iulie 2025, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea condamnatului Gaidarji Dmitri, privind înlocuirea detențiunii pe viață cu închisoare pe un termen de15-20 ani.

La 21 iulie 2025 condamnatul Gaidarji Dmitri a depus recurs, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Cahul sediul central din 16 iulie 2025 cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În argumentarea recursului condamnatul Gaidarji Dmitri a invocat, că instanța de fond eronat a examinat cererea sa în corespundare cu art.92 CP, deoarece cererea a fost întemeiată pe cerințele art.3 CEDO. Dânsul a indicat normele Convenției garantate de art.3 CEDO, art.29 pct.4 CPP, însă instanța de judecată nu s-a expus pe faptul dat. Instanța a emis încheierea în lipsa părților și apărătorului, ceea ce a dus la încălcarea dreptului de acces la justiție și art.6 CEDO.

Participanții au fost notificați despre data examinării cauzei şi le-a fost oferit termen pentru depunerea referinței și pentru a opta cu privire la necesitatea administrării de noi probe. În termenul stabilit, administrația Penitenciarului nr.5-Cahul nu a depus referință, și nimeni din participanți nu a invocat necesitatea administrării probelor noi, astfel că instanța de recurs va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei.

Examinând materialele cauzei în raport cu recursul declarat, Completul de judecată conclude asupra necesității respingerii recursului declarat de condamnatul Gaidarji Dmitri, ca fiind nefondat, și menținerea încheierii recurate.

În sprijinul concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

Art.447 Cod de procedură penală stipulează că, *„(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței”.*

Conform art.448 Cod de procedură penală, „*Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. (2) Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs*”.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1 lit.a) Cod de procedură penală, ”*judecînd recursul, instanţa respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat*”.

Examinând cererea condamnatului Gaidarji Dmitri, judecătorul de instrucție întemeiat a ajuns la concluzia că, ultimul nu a utilizat calea prealabilă obligatorie prevăzută de lege, urmând inițial să depună o cerere corespunzătoare la comisia Penitenciarului nr.5-Cahul, și ulterior, în caz de refuz, să se adreseze în instanţa de judecată.

Conform art.469 Cod de procedură penală *„(1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume:1) liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal)”.*

Conform art.471 Cod de procedură penală, „*soluţionarea de către instanţa de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) din prezentul cod se efectuează în condiţiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004 şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluţionării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)-9) din prezentul cod, instituţia care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluţionării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3) din prezentul cod şi raportul medical respectiv. În şedinţa de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluţionarea chestiunii solicitate. (2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2), condamnatul înaintează cererea în instanţa de judecată doar dacă a fost refuzat în condiţiile art.266 alin.(3) din Codul de executare”.*

În conformitate cu art.266 Cod de executare „(*1) În cazul în care condamnatul întruneşte condiţiile prevăzute în art.91 şi 92 din Codul penal, administraţia locului de deţinere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărîre privind propunerea pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă sau privind refuzul în acest sens.(2) Propunerea pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărîrii, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deţinere.(3) În cazul în care administraţia locului de deţinere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanţa de judecată”.*

În conformitate cu art.92 Cod penal, „*(3[1]) În privinţa persoanelor care execută pedeapsa detenţiunii pe viaţă, înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi dispusă numai după ce condamnatul a executat cel puţin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă şi alte instrumente de reducere a pedepsei, iar instanţa de judecată, în baza unei evaluări care ia în considerare realizarea programului individual de executare a pedepsei, manifestarea unui comportament corespunzător pe durata detenţiei, implicarea activă în activităţi remunerate sau neremunerate, cu excepţia situaţiilor în care acest lucru nu depinde de voinţa persoanei, repararea integrală a daunelor cauzate de infracţiunea pentru care persoana a fost condamnată, cu excepţia cazurilor în care dovedeşte imposibilitatea de a le repara, precum şi un risc scăzut de recidivă, constată că menţinerea pedepsei iniţiale nu mai este necesară şi că există premisele reale pentru reintegrarea socială a persoanei condamnate”.*

Legislația națională prevede mecanisme de reexaminare a pedepsei detențiunii pe viață, și anume prevederile art.91 și 92 Cod penal. Judecătorul de instrucție, reieșind din

cerințele condamnatului, corect a statuat că cererea sa se referă la înlocuirea detențiunii pe viață cu închisoare pe un termen de 15-20 ani, ce urmează a fi examinată prin prisma art.92 Cod penal. Iar legiuitorul a prevăzut că cererea poate fi depusă de condamnat numai după parcurgerea procedurii prealabile, de adresare către administrația penitenciarului, și în caz de refuz în instanța de judecată.

Chiar dacă condamnatul Gaidarji Dmitri recurge la parafrazări și invocări a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, evitând să indice normele aplicabile din legislația națională, judecătorul de instrucție corect a stabilit norma corespondentă aplicabilă (art.92 Cod penal), care potrivit art.469 Cod de procedură penală intră în sfera competenței judecătorului de instrucției.

Faptul că judecătorul de instrucție a decis în afara ședinței publice cu participarea condamnatului Gaidarji Dmitri, nu constituie temei de casare, or casarea încheierii pentru un asemenea temei formal nu ar aduce nici un efect practic, or însăși condamnatul Gaidarji Dmitri confirmă că nu a recurs la depunerea cererii către comisia Penitenciarului nr.5-Cahul.

Elucidând şi constatând cele descrise, analizând şi verificând argumentele, călăuzindu-se de prevederile art.448, 449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Completul de judecată -

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat recursul ordinar declarat de condamnatul Gaidarji Dmitri.

Se menține încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 16 iulie 2025, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea condamnatului Gaidarji Dmitri, privind înlocuirea detențiunii pe viață cu o pedeapsă mai blândă, pe motiv că condamnatul Gaidarji Dmitri nu a parcurs calea prealabilă de adresare la administrația Penitenciarului nr.5-Cahul.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele completului Vitalie Movilă

Judecătorii Inga Gorlenco

Evgheni Bancov